

Тема: Приложение на компетентностния подход в образователния процес” – 2 част

Договор № РД-21-253/05.03.2025 г. (вх. № РД-08-116/06.02.2025 г.)

Финансиране: 11 506 лв.

ЕКИП

Име, презиме, фамилия, длъжност и научна степен	Позиция
Ръководител на проекта:	
1. доц. д-р Севджан Фикри Сабриева	преподавател
Членове на колектива:	преподавател
2. проф. д-р Виолета Иванова Кюркчийска	преподавател
3. проф. д-р Илиян Стефанов Ризов	преподавател
4. доц. д-р Ирина Борисова Стоянова	преподавател
5. доц. д-р Мариана Иванова Минчева-Ризова	преподавател
6. гл. ас. д-р Валерия Ивелинова Иванова	преподавател
7. ас. Веселин Николов Чакъров	преподавател
8. ас. Милена Анастасова Томова	преподавател
9. ас. Мария Петрова Игнатова	преподавател
10. преп. д-р Стефка Веселинова Христова	преподавател
11. преп. Кольо Георгиев Димов	преподавател
12. Даринка Йорданова Стоянова	директор на ОУ ”П.Яворов”- гр.Варна
13. Драгомир Николов Бакалов	директор на ДГ “Д-р Петър Берон” - Варна

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

Проектът на ДИКПО, финансиран през 2025 г., от средства, отпуснати целево от държавния бюджет, започна своята реализация през първия етап на отчитания период в рамките на утвърдените за Департамента приоритетни изследователски области.

Между приоритетите и тематиката на проекта има пълно съответствие. Резултатите дават основание да се заключи, че на този етап са постигнати голяма част от набелязаните изследователски цели. До настоящия момент проектът до голяма степен е успял да разшири и задълбочи академичните дискусии по темата. Участниците са събрали достатъчен набор от материали, обобщили са наличните изследвания по темата. Използвани са интердисциплинарен и съпоставителен подход, дискусия и демонстрация. Усвоените умения за работа с облак инструменти, подпомагат административната работа както на Департамента като цяло, така и работата на експертите - участници в екип. Работи се в споделени документи в подготовката и провеждането на курсове с учители и курсисти; в подготовката на публикации и бъдещи събития във връзка с експериментирането и популяризирането на компетентностния подход в образователния процес.

Научни резултати:

А) През първата част на проекта се работи по предварително поставените изследователски цели и са постигнати междинни резултати. Поставено е началото на събирането и проучването на научната литература по избраните изследователски

направления. Разработени са статии по проблематиката на проекта, като някои от тях са подготвени за печат.

Б) Постигнати са резултати с приложна насоченост в областта на образованието. Постигнатите резултати биха могли да бъдат приложени при решаването на въпроси в областта на методиката на преподаване по различни дисциплини. Разработките се използват при провеждане на квалификационни курсове с учители от различни специалности, организирани от ДИКПО. Прилагат се облак инструменти в координаторската и административна дейност в ДИКПО като създаване на споделени документи за връзка с преподаватели от катедрата, връзка между отделните звена на административния корпус, връзка с курсисти и др. Използват се видеовръзки за провеждането на уебинари с курсисти и учители и дискусии между членовете на изследователския екип.

В) По случай 70 годишнината на ДИКПО – Варна са проведени две кръгли маси „Компетентностен подход в предучилищното образование“, модератор и ръководител на курс №047024, проведен на 09.06.2025 г. и „Естественият интелект в света на изкуствения - какъв е отговорът на образованието (опит, рефлексия, прогнози)“ – 15.05.2025г. и 28.05.2025г.

Г) По случай 70 годишнината на ДИКПО – Варна в периода 03-04.10.2025 г. се проведе научно – практическа конференция „Образование на бъдещето – предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти.

ПУБЛИКАЦИИ ПО ПРОЕКТА

1. Брой и списък на научните публикации, представени в световни вторични литературни източници (посочва се и базата данни, в която списанието се реферира); 5

1/ *Димов, К., "Methods and methodology in educational research with a focus on writing in ELT" в списание "BETA E-NEWSLETTER", Специално издание, том 49, страници 144-167, 2025, ISSN 1314 6874, link: https://www.beta-iatefl.org/e-newsletter/#dearflip-df_63012/5/*

2/ *Димов, К., "Overview of English learners' mistakes with a focus on writing. Identifying and analyzing adult learners' language mistakes in writing tasks", публикувана в списание "Danish Scientific Journal", ISSN 3375-2389 (под печат)*

3/ *Игнатова, М., STEM в начален етап: предизвикателства, стратегии и практически насоки за учители – Научна конференция „Образование на бъдещето – предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти“, ШУ-ДИКПО, Варна, 2025, с.63, ISBN 978-619-201-877-1*

4/ *Игнатова, М., Първи стъпки в света на AI: Как да формулираме успешни запитвания за чатботовете, сборника „Образование и квалификация на педагогическите кадри, приложно-практически аспекти“, Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, ISSN 1314–300 X, стр.121*

5/ *Кабакчиева, Д., В. Василева, С. Сабриева, „Ролята на развлекателните туристически ресурси за формиране на туристическия продукт на туристически регион Северно Черноморие“, Юбилеен дискуссионен форум „Бранд България – Гостоприемство в четири сезона с фокус, здравен, делови и развлекателен туризъм“, 20-21 февруари, 2025 г. академично издателство УНСС, ISBN (online) 978-619-232894-8 (pdf), стр. 15-25*

2. Брой и списък на научните публикации (част от т 2.1.) в издания с импакт фактор (Web of Science) и/или импакт ранг (Scopus) (името на автора/авторите, заглавието на публикацията и наименованието на списанието

задължително се изписват така, както са описани в базата-данни Web of Science или Scopus; посочва се линк към базата-данни Web of Science и/или Scopus, където публикацията се вижда); - 1

1/ Vasileva V., S. Sabrieva, D. Kabakchieva, (2025) „Protected Areas for the Purposes of Sustainable Tourism Development: A Case Study of Zlatny Piasatsy Nature Park“ *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, ISSN 2965-730X, v.5, n.7, of 2025, SCOPUS

3. Брой и списък на издадените монографии; 2

1/ **Стоянова, И.**, 2025. Иновационни модели на обучение в предучилищното образование (STEM, STEAM, STREAM, STREAMS). Шумен: УИ "Епископ Константин Преславски", (монография), 221 с., ISBN: 978-619-201-870-2; ISBN online: 978-619-201-871-9

2/ **Стоянова, И.** Иновации в предучилищното образование. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд. Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“. 2024. с. 205, ISBN: 978-619-201-798-9;

4. Публикации в издания от националния референтен списък (НРС) - 12

1/ **Кюркчийска, В.** (2025). Възпитаващо обучение, *Годишник на Шуменски университет*, „Еп. К. Преславски“, т. XXIX D, Университетско издателство „Еп. К. Преславски“, Шумен, 2025, ISSN 1314-6769, стр. 113-125.

2/ **Минчева – Ризова, М.** Как детската градина гарантира статута на родителите като участници и партньори в образователния процес. - Научна конференция „Педагогическото образование – традиции и съвременност“, Великотърновски университет, Велико Търново, 2025 (под печат).

3/ **Ризов, Ил.** В кръга на играта - още веднъж за интерактивността и игровото обучение. – Научна конференция „Образование на бъдещето – предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти“, ШУ-ДИКПО, Варна, 2025, с. 192, ISBN 978-619-201-877-1

4/ **Сабриева, С., В. Василева**, „Ранг на страните туристически дестинации по критерия културни ресурси“, *Международна научна конференция „Актуални аспекти на географията през 21 век“*, издателство „ИТИ“, Велико Търново, 2025 (под печат)

5/ **Сабриева, С., М. Трифонова**, „Географията като интердисциплинарен подход за решаване на литературни казуси“, *Научно – практическа конференция „Образование на бъдещето – предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти“*, ДИКПО – Варна, Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, 03-04.10.25 г., стр. 202 – 209, ISBN – 978-619-201-877-1

6/ **Стоянова, И.** Ролята на съвместните форми на дейност между детската градина и първи клас. *ЗНАНИЕ, наука, иновации, технологии: сборник доклади от научна конференция*. – В. Търново: Институт за знание, наука и иновации, 2025, ISSN - 2815-3480 (CD), с. 85-92, (ID №4626 в Националния референтен списък)

7/ **Стоянова, И.** Играта – фактор и средство за създаване на развиваща образователна среда при децата от предучилищна възраст. *ЗНАНИЕ, наука, иновации, технологии: сборник доклади от научна конференция*. – В. Търново: Институт за знание, наука и иновации, 2025, с. 93-104, ISSN - 2815-3480 (CD), (ID №4626 в Националния референтен списък)

8/ **Стоянова, И.** Адаптацията в детската градина – важен фактор за развитие на уменията на децата от предучилищна възраст. *Сборник: Научно-практическа конференция „Образование на бъдещето – предизвикателства пред*

квалификацията на педагогическите специалисти“. Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“. 2025, с. 210-219; ISBN – 978-619-201-877-1.

9/ **Стоянова, И., Н. Димитрова.** STREAM обучението и изкуствения интелект в предучилищното образование. Сборник доклади Третата национална научно-практическа конференция „Дигитална трансформация на образованието – проблеми и решения“, РУ „Ангел Кънчев“, 2025, с. 447-452; ISSN – 3033-0629 <https://www.conf-dte.bg/>

10/ **Стоянова, И.** Ролята на STREAM обучението за развиване на умения на 21. век при децата от предучилищна възраст. Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски“, Том XXVII D, УИ „Епископ Константин Преславски“, 2025, стр., ISSN: 1314-6769; COBISS.BG-ID – 1276339428 (под печат)

11/ **Томова, М.,** ПСИХОДРАМА МЕТОДА В КОНТЕКСТА НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ, НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ „Образование на бъдещето - предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти“, УИ „Еп. К. Преславски“, Варна, стр. 220 – 227. ISSN 978-619-201-877-1

12/ **Томова, М.,** НЕОБХОДИМОСТТА ОТ СОЦИАЛНА АДАПТАЦИЯ В ЕРАТА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА, Сборник „Образование и квалификация на педагогическите кадри, приложно-практически аспекти“, УИ „Еп. К. Преславски“, Варна, стр. 26 – 34. ISSN 1314-300X

5. Брой и списък на публикации в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове: 10

1/ **Иванова, В. (2025)** Учителите и изкуствения интелект в преподаването по английски език: потенциал, предизвикателства и липсващите компетентности“, Научни трудове Колеж-Добрич XVII (под печат)

2/ **Игнатова, М.,** Прилагане на модела „Обърната класна стая“ в подготовката на стажант-учители по математика – Колеж – Добрич (под печат)

3/ **Кюркчийска, В. (2025).** Компетентности на началния учител. Сборник „Образование на бъдещето–предизвикателства пред педагогическите специалисти, УИ „Еп. Константин Преславски“, ISBN:978-619-201-877-1 стр.118-130

4/ **Кюркчийска, В. (2025)** . Приемственост в обучението по български език и литература. Сборник „Образование и квалификация на педагогическите кадри. Приложно-практически аспекти, част II, УИ „Еп. Константин Преславски“, ISSN1314-300X, стр.211–218

5/ **Минчева – Ризова, М.** Спазването на правата на детето като гаранция за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст. - Научна конференция „Образование на бъдещето – предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти“, ШУ-ДИКПО, Варна, 2025, с.192, ISBN: 978-619-201-877-1.

6/ **Ризов, Ил.** За социално-педагогическата определеност на младежката работа. - Научна конференция „Педагогическото образование – традиции и съвременност“, Великотърновски университет, Велико Търново, 2025 (под печат).

7/ **Сабриева, С.,** "Защитените територии в район Долината на розите – опазване на природата и устойчив туризъм", Сборник с доклади от VII Научна конференция с международно участие "ГЕОГРАФИЯ, РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТУРИЗЪМ", Университетското издателство "Епископ Константин Преславски", Шумен, под печат

8/ **Христова, Ст., М. Стоянова,** „Изследване на нагласите за приложение на изкуствения интелект в туризма“ Сборник с доклади от VII Научна конференция с международно участие "ГЕОГРАФИЯ, РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТУРИЗЪМ",

Университетското издателство "Епископ Константин Преславски", Шумен, под печат

9/ Чакъров, В., статия „СЪВРЕМЕННИЯТ УРОК ПО ИЛЮСТРАЦИЯ В ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП“ за сборника на Научно –практическа конференция на ДИКПО „ Образование на бъдещето-предизвикателства пред квалификацията на педагогическите специалисти“. ISBN:978-619-201-877-1;

10/ Чакъров, В., Докторантска конференция 14.11.25г. (ПФ на ШУ) - доклад „УРОКЪТ ПО ИЛЮСТРАЦИЯ В ПРОФИЛИРАНИТЕ ПАРАЛЕЛКИ ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО– 8. КЛАС“.